

Edukacja z praktyką – partnerstwa na rzecz dualnego kształcenia zawodowego

Artur Kowalski Ekspert MEN, Autor podstaw programowych i programów nauczania w branży motoryzacyjnej

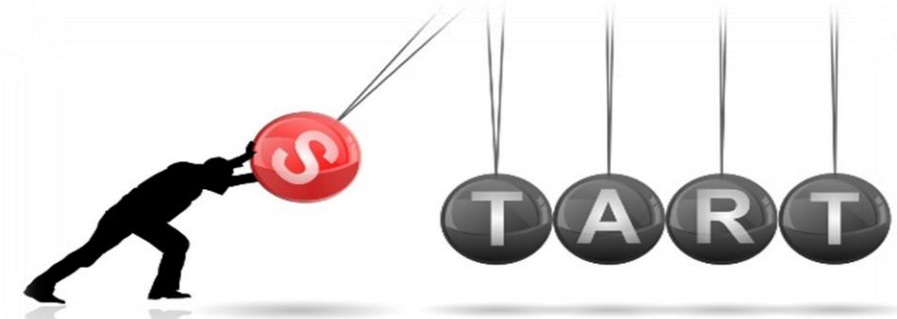
Rawa Mazowiecka 12–14.06.2019

ZMIANY W SZKOLNICTWIE BRANŻOWYM

od 1 września 2019 r.

- Co w prawie piszczy ? Obecny stan prawny
- **Perspektywa: ZMIANA**
- Uregulowania prawne w **szkolnictwie branżowym** od 1.09.2019 (w tym dualny system kształcenia)
- **Do czego zmierzamy ?**
- Zagrożenia w realizacji założeń **szkolnictwa branżowego** w kontekście współpracy – szkoła przedsiębiorstwo
- Modele kształcenia
- **Jaki jest sens reformy szkolnictwa zawodowego ?**

Czym jest kształcenie dualne?

System kształcenia dualnego łączy naukę z pracą i jest wysoko ceniony na całym świecie.

Dualne kształcenie zawodowe opiera się na ścisłej współpracy dwóch partnerów:

- przedsiębiorstwa
- szkoły branżowej.

Przepis na sukces tej metody kształcenia?

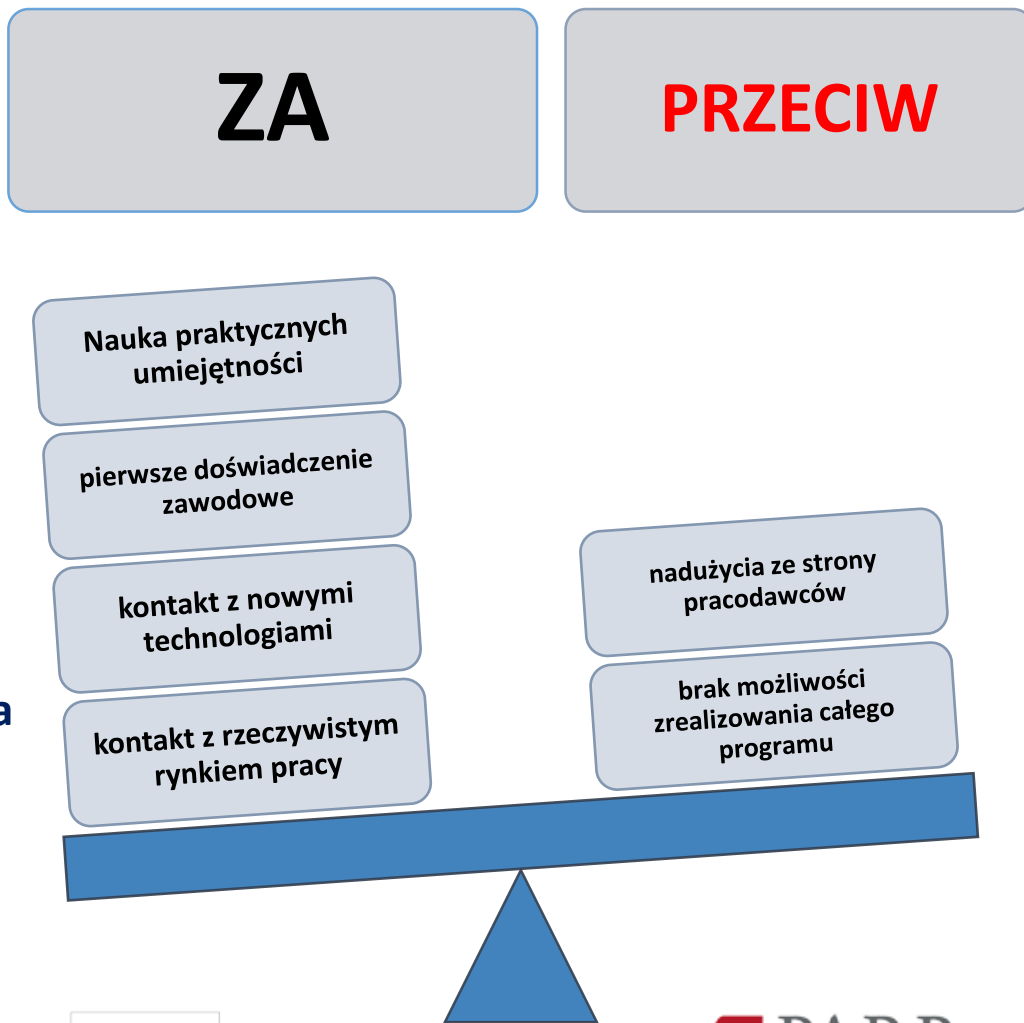

Praktyczna nauka zawodu u pracodawcy nie jest przyjęta jako podejście modelowe

**1 września weszła w życie
ustawa z 14 grudnia 2016 r. –
Prawo oświatowe,
wprowadzająca szkolnictwo
branżowe.**

**Od 1 września 2017 roku
dotychczasowa 3-letnia zasadnicza
szkoła zawodowa przekształci się
w 3-letnią branżową szkołę I
stopnia.**

**ODBUDOWA PRESTIŻU
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO
– ROZWÓJ SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO**

Problemy zgłaszane przez pracodawców

- ❖ **90% młodzieży nie planuje** ścieżki zawodowej w trakcie edukacji.
- ❖ **Brak szkół zawodowych**, a w istniejących brak odpowiednio wyposażonych pracowni do kształcenia zawodowego.
- ❖ Szkoły winny **zwiększać liczbę kierunków** kształcenia o charakterze technicznym,
- ❖ Młodzież podejmująca naukę zawodu cechuje się **niskim poziomem umiejętności manualnych**.
- ❖ Absolwenci szkół zawodowych charakteryzują się **niskim poziomem** wiedzy i umiejętności zawodowych.
- ❖ Młodociany pracownik **słabo radzi** sobie z nowoczesnymi technologiami.
- ❖ **Brak kontaktów** nauczycieli zawodowców z pracodawcami realizującymi naukę zawodu.

Problemy zgłaszane przez pracodawców

- **Niski poziom** kultury zawodowej i osobistej młodocianych i uczniów przyjmowanych na zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe.
- Przypadki łamania prawa, narażanie pracodawcy na straty materialne (kradzieże wandalizm itp.)
- **Niski poziom intelektualny** młodzieży podejmującej naukę zawodu.
- **Szkoła nie uczy** samodyscypliny, autooceny, krytycznego podejścia do własnych umiejętności.
- **Niskie umiejętności** związane z obsługą komputera, języka obcego, czy umiejętności związanych z działaniami matematycznymi (dodawanie, obliczanie procentów, mnożenie, obliczanie w pamięci).
- **Trudności** w dostosowaniu wymagań pracodawców do tygodniowego rozkładu zajęć dydaktycznych.

Sektorowa Rada
ds. Kompetencji
Motoryzacja i Elektromobilność

ZMIANY W SZKOLNICTWIE BRANŻOWYM

SZKOŁA dla PRACODAWCÓW
PRACODAWCY dla SZKOŁY

Zwiększenie wpływu pracodawców na
funkcjonowanie kształcenia zawodowego

Dopasowanie nowego systemu szkolnictwa
branżowego do potrzeb nowoczesnej gospodarki
i poszczególnych branż

Promocja szkolnictwa
branżowego wśród uczniów
i ich rodziców

Odbudowa prestiżu kształcenia zawodowego

Przygotowanie zmian programowych,
organizacyjnych i prawnych, służących
poprawie jakości i efektywności kształcenia
zawodowego

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

PARP
Grupa PFR

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

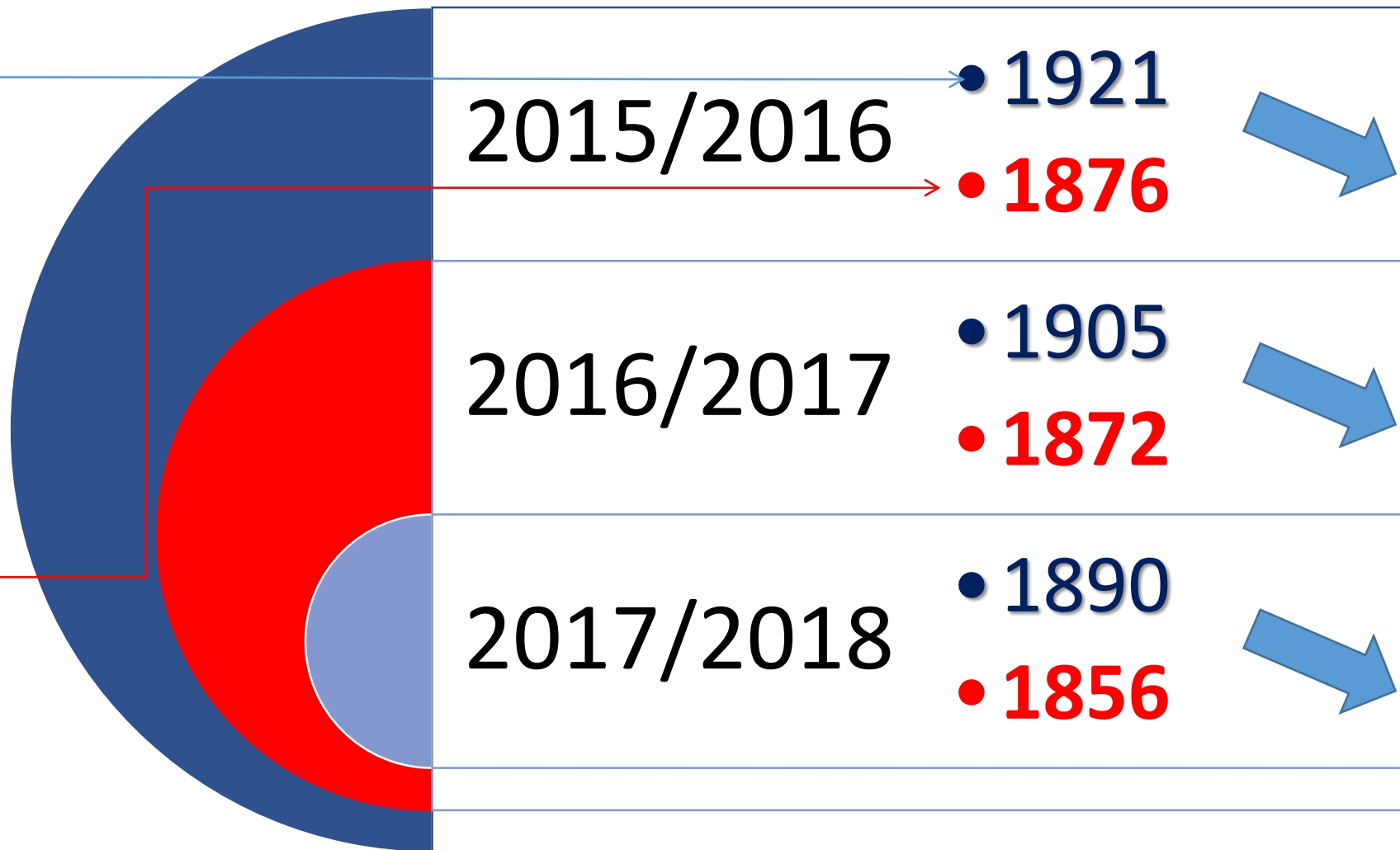

LICZBA TECHNIKÓW

OGÓŁEM

TYLKO DLA
MŁODZIEŻY

DANE: GUS

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

PARP
Grupa PFR

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

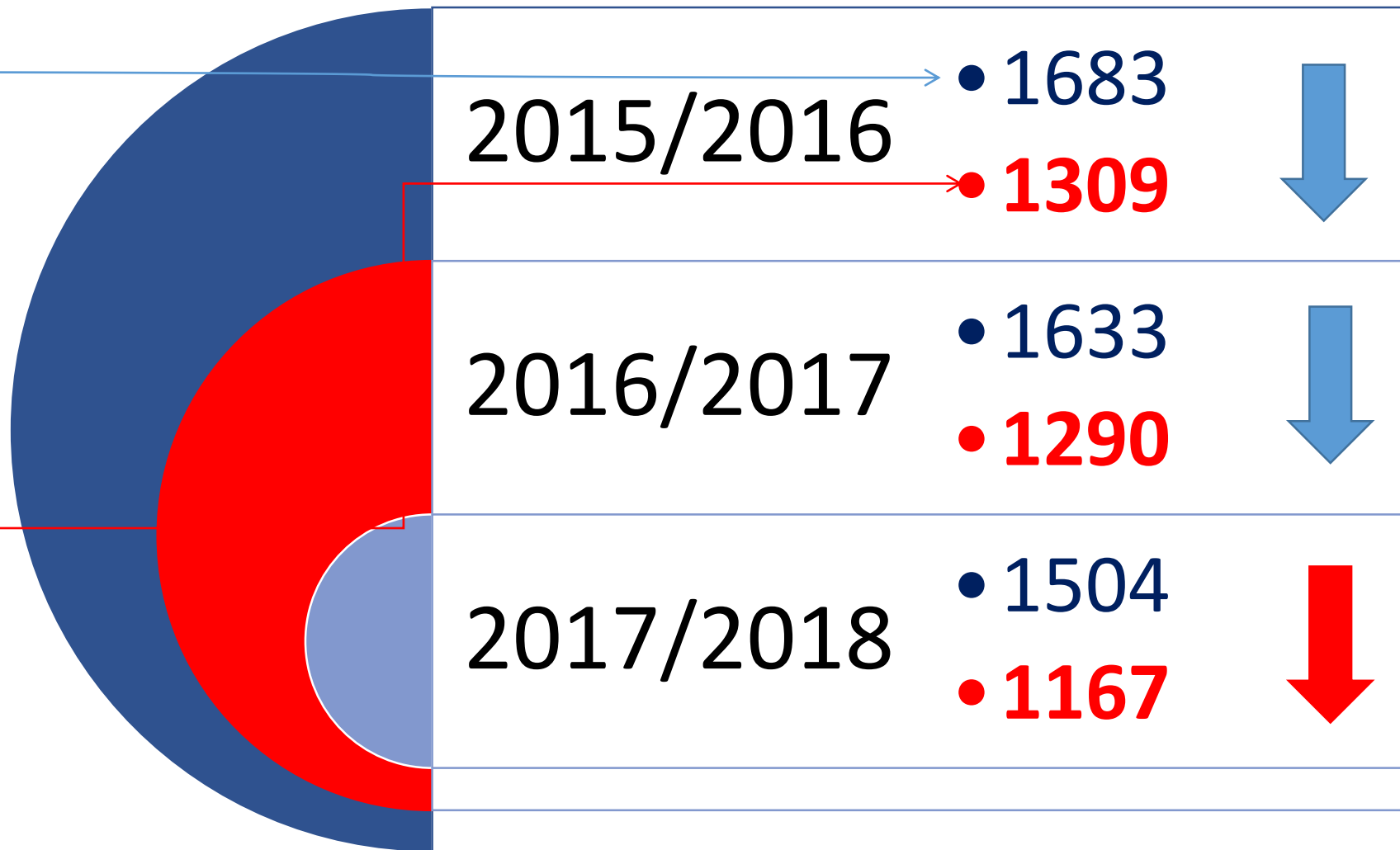

LICZBA ZAWODÓWEK

OGÓŁEM

TYLKO DLA
MŁODZIEŻY

DANE: GUS

Uczniowie według typów szkół (proc.)

TYP SZKOŁY	KOBIETA	MĘŻCZYZNA
ZAWODÓWKI	8,8	17,9
LICEA	53,0	29,8
TECHNIKA	35,6	50,8
SPECJALNE PRZYSPOSABIAJĄCE DO PRACY	0,8	1,0
OGÓLNOKSZTAŁCĄCE SZKOŁY ARTYSTYCZNE	1,8	0,5

Na jakie problemy napotyka branża motoryzacyjna ?

POTRZEBNE
- Inicjatywy
dla
kształcenia
zawodowego

Reforma oświaty

ZMIANY W SZKOLNICTWIE BRANŻOWYM

od 1 września 2019 r.

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA 3 lata

(po gimnazjum, po szkole
podstawowej)

5-LETNIE TECHNIKUM

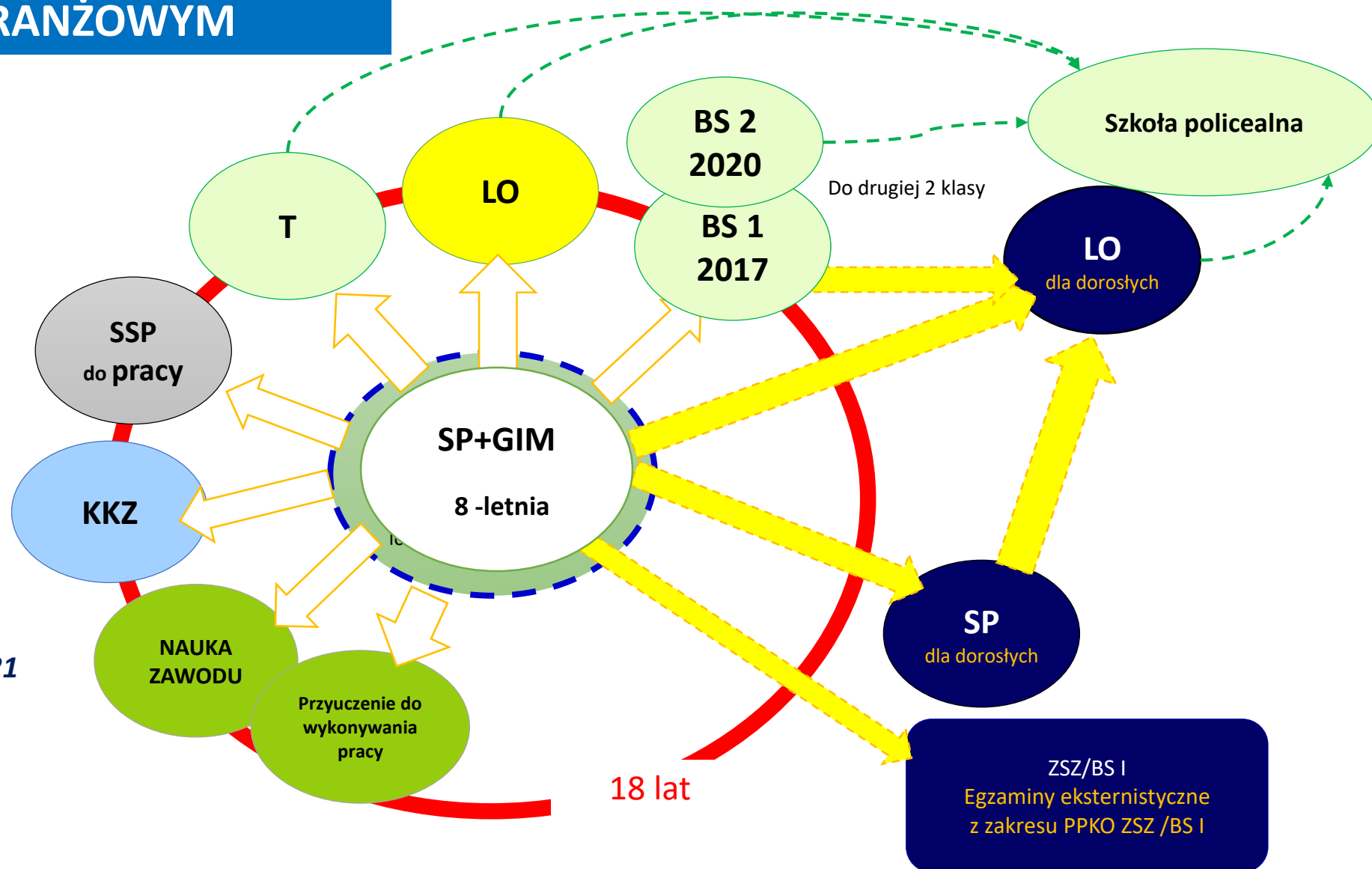
4-LETNIE TECHNIKUM

BRANŻOWA SZKOŁA II

STOPNIA 2 lata 2020/2021

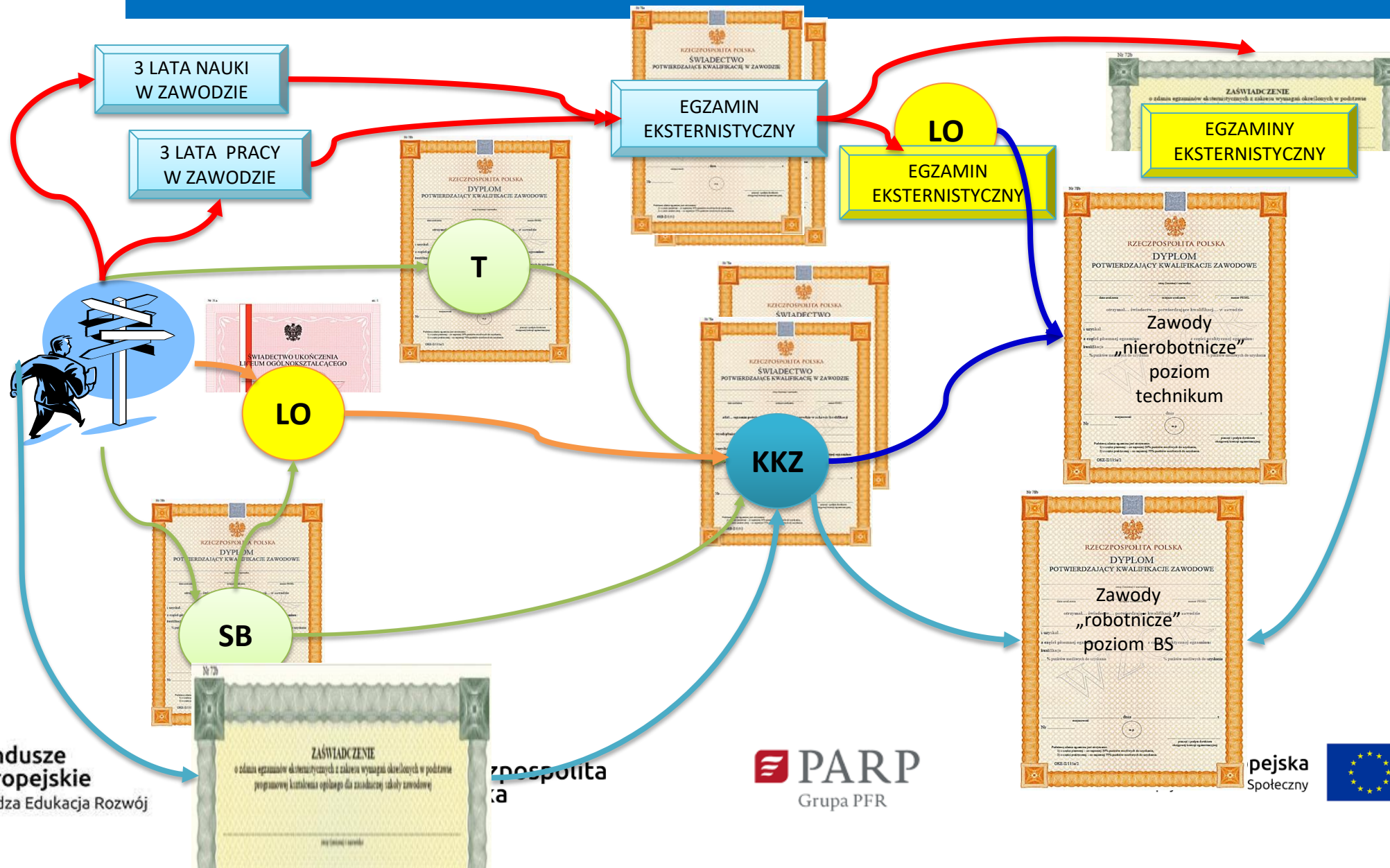
SZKOŁA POLICEALNA 1-

2,5 roku

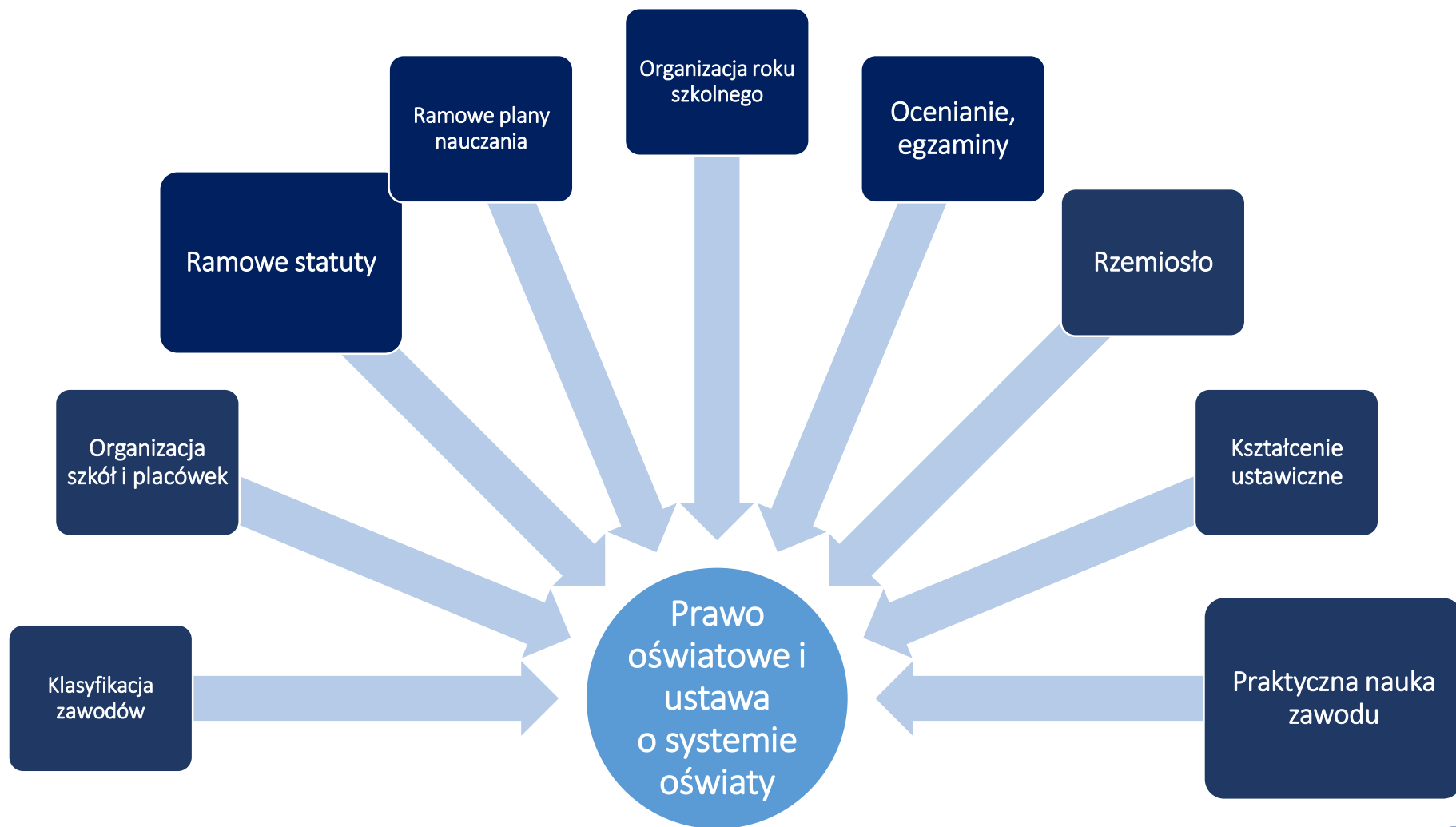

Wybór ścieżki zawodowej

ORGANIZACJA I UWARUNKOWANIA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU OŚWIATY

Reforma oświaty to:

- **Zmiany** w dotychczasowym systemie edukacji
- **Konieczność** wdrożenia w placówkach nowych podstaw programowych i ramowych planów nauczania
- Różne podstawy programowe w szkole w tym samym czasie, różne plany nauczania i różne wymogi edukacyjne

**ODBUDOWA PRESTIŻU KSZTAŁCENIA
ZAWODOWEGO**

Reforma oświaty to:

Zmiany 2017 – 2019 w kierunku szkolnictwa branżowego 2019

32 branż ?

BRAŻA.....

PODSTAWY PROGRAMOWE KSZTAŁCENIA W ZAWODACH BRANŻY MOTORYZACYJNEJ (MOT)

Załącznik zawiera podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowanych do branży motoryzacyjnej, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego:

- 1) **blacharz samochodowy;**
- 2) **elektromechanik pojazdów samochodowych;**
- 3) **lakiernik samochodowy;**
- 4) **mechanik motocyklowy;**
- 5) **mechanik pojazdów samochodowych;**
- 6) **technik pojazdów samochodowych¹⁾.**

¹⁾ Dla zawodu technik pojazdów samochodowych określono dwie podstawy programowe z wyodrębnionymi kwalifikacjami:

- 1) MOT.02. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa mechatronicznych systemów pojazdów samochodowych oraz
- 2) MOT.06. Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych;
- 3) MOT.05. Obsługa, diagnozowanie oraz naprawa pojazdów samochodowych oraz MOT.06. Organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów samochodowych.

Reforma oświaty to:

- **Stałe monitorowanie** potrzeb rynku pracy
- **Dostosowanie oferty** szkół do potrzeb rynku
- Obowiązkową **współpracę** szkół z **pracodawcami**
- **Przygotowanie do uzyskania uprawnień** w trakcie nauki
- **Dodatkowe umiejętności zawodowe**
- **Rozwój kształcenia praktycznego** w przedsiębiorstwach
- **Staż uczniowski** u pracodawców

Staż uczniowski

W celu ułatwienia uzyskiwania doświadczenia i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy w zawodzie, w którym kształcą się, uczniowie technikum i uczniowie branżowej szkoły I stopnia niebędący młodocianymi pracownikami mogą w okresie nauki odbywać staż w rzeczywistych warunkach pracy, zwany dalej „stażem uczniowskim”.

/art. 121a ust.1 UPO/

W trakcie stażu uczniowskiego uczeń realizuje wszystkie albo wybrane treści programu nauczania zawodu w zakresie praktycznej nauki zawodu realizowanego w szkole, do której uczęszcza, lub treści nauczania związane z nauczaniem zawodem nieobjęte tym programem.

/art. 121a ust. 2 UPO/

Staż uczniowski

Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zwane dalej „podmiotem przyjmującym na staż uczniowski”, zawiera z uczniem albo rodzicami niepełnoletniego ucznia, w formie pisemnej, umowę o staż uczniowski.

/art. 121a ust. 3 UPO/

Dyrektor szkoły może zwolnić ucznia, który odbył staż uczniowski, z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu w całości lub w części.

/art. 121a ust. 4 UPO/

Staż uczniowski

Podmiot przyjmujący na staż uczniowski i dyrektor szkoły, w uzgodnieniu z uczniem albo rodzicem niepełnoletniego ucznia, ustalają zakres treści nauczania, o których mowa w ust. 2, oraz dobowy i tygodniowy wymiar czasu odbywania stażu uczniowskiego.

Ustalając zakres treści nauczania wskazuje się, w jakim zakresie uczeń po zrealizowaniu tych treści zostanie zwolniony z obowiązku odbycia praktycznej nauki zawodu.

Ustalenia te stanowią załącznik do umowy o staż uczniowski.

Staż uczniowski

Uczeń odbywający staż uczniowski otrzymuje miesięczne świadczenie pieniężne, chyba że strony umowy o staż uczniowski, postanowią, że staż jest odbywany nieodpłatnie.

/art. 121a ust. 6 UPO/

Wysokość miesięcznego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 6, nie może przekraczać wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847).

/art. 121a ust. 7 UPO/

Staż uczniowski

Staż uczniowski może odbywać się również w okresie ferii letnich lub zimowych.

/art. 121a ust. 8 UPO/

Do stażu uczniowskiego nie mają zastosowania przepisy prawa pracy, z wyjątkiem przepisów art. 18^{3a}–18^{3e}, art. 131 § 1, art. 132 § 1, art. 133 § 1, art. 134, art. 151⁷, art. 204 i art. 232 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, z zastrzeżeniem przepisów ust. 12–14.

/art. 121a ust. 9 UPO/

Dobowy wymiar godzin stażu uczniowskiego uczniów w wieku do lat 16 nie może przekraczać 6 godzin, a uczniów w wieku powyżej 16 lat – 8 godzin. W uzasadnionych przypadkach wynikających ze specyfiki funkcjonowania ucznia niepełnosprawnego w wieku powyżej 16 lat, dopuszcza się możliwość obniżenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego do 7 godzin.

/art. 121a ust. 10 UPO/

Staż uczniowski

Dobowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego nie może przekraczać 8 godzin, a tygodniowy łączny wymiar zajęć edukacyjnych realizowanych przez ucznia w szkole i stażu uczniowskiego – 40 godzin.

/art. 121a ust. 11 UPO/

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość przedłużenia dobowego wymiaru godzin stażu uczniowskiego dla uczniów w wieku powyżej 18 lat, nie dłużej jednak niż do 12 godzin. Przedłużenie dobowego wymiaru godzin jest możliwe wyłącznie u podmiotów przyjmujących na staż uczniowski, u których przedłużony dobowy wymiar czasu pracy wynika z rodzaju pracy lub jej organizacji.

/art. 121a ust. 12 UPO/

Obowiązkowa współpraca szkół z pracodawcami

Dostosowanie oferty szkół do potrzeb rynku pracy

Aktualizacja i rozwój oferty kształcenia na potrzeby branż (nowe zawody, np. technik programista, lakiernik samochodowy)

Nowe podstawy programowe opracowane we współpracy z pracodawcami, uwzględniająca **przygotowanie do uzyskania uprawnień branżowych** (np. prawo jazdy kat. C, uprawnienia SEP, licencja maszynisty)

Możliwość wykorzystania części godzin kształcenia zawodowego na realizację **dodatkowych umiejętności zawodowych, przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień lub kwalifikacji rynkowych**

W **Rejestrze Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO)** można sprawdzić, gdzie jest prowadzone kształcenie w danym zawodzie

Dostosowanie oferty szkół do potrzeb rynku pracy

Zawody pomocnicze:

Pracownik pomocniczy fryzjera	932920
Pracownik pomocniczy ślusarza	932917
Pracownik pomocniczy mechanika	932916
Pracownik pomocniczy stolarza	932918
Pracownik pomocniczy gastronomii	941203
Pracownik pomocniczy krawca	932915
Pracownik obsługi hotelowej	962907

Rozwój kształcenia praktycznego u pracodawców

Gwarancją skutecznej realizacji podstawy programowej jest **kształcenie praktyczne w rzeczywistych warunkach pracy**.

Różne warianty kształcenia praktycznego:

- nauka zawodu na podstawie umowy o pracę młodocianego pracownika z pracodawcą **(i ustaleń szkoły z pracodawcą)**
- **zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe** na podstawie umowy szkoły z pracodawcą
- **staże uczniowskie** na podstawie umowy ucznia z pracodawcą – **NOWOŚĆ** (realne kształcenie dualne)

Efektywność kształcenia zawodowego

Obowiązkowe przystąpienie do egzaminu zawodowego
(ważony wynik końcowy: **część pisemna – 30%,**
część praktyczna – 70% ostatecznego wyniku)

Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe
– certyfikat kwalifikacji zawodowej oraz dyplom zawodowy

Obowiązkowe przystąpienie do egzaminu czeladniczego
przez młodocianych pracowników realizujących przygotowanie
zawodowe u pracodawcy będącego rzemieślnikiem

Zachęty dla uczniów

Podwyższenie stawek
minimalnego wynagrodzenia
młodocianych pracowników
realizujących przygotowanie
zawodowe młodocianych

Wyniki egzaminu zawodowego
jako **część wyniku egzaminu
maturalnego** i przepustka na studia

Możliwość uzyskania
dodatkowych uprawnień
zawodowych, kwalifikacji
rynkowych

Stypendia stażowe dla uczniów z
tytułu staży u pracodawców (okres
stażu wliczony w okres zatrudnienia)

Zachęty dla pracodawców

Większe **dofinansowanie**
pracodawcom kosztów
kształcenia młodocianych
w zawodach określonych
w prognozie MEN

Zwolnienie od podatku
darowizn przekazywanych
szkołom kształcącym
w zawodach

Wliczanie w koszty uzyskania
przychodu świadczeń
wypłacanych uczniom z tytułu staży
u pracodawców

Wzmocnienie potencjału szkół

szkoła dysponuje pulą godzin na **dostosowanie kształcenia do potrzeb** lokalnego i regionalnego rynku pracy

szkoła otwarta na kształcenie ustawiczne osób dorosłych (organizator **krótszych form kursowych**)

szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może prowadzić **wydzielony rachunek** celem gromadzenia dochodów z tytułu np. darowizn lub świadczenia usług

Kadra kształcenia zawodowego

uelastycznienie wymagań kwalifikacyjnych wobec instruktorów pnz

opracowanie standardu kursu oraz skrócenie wymiaru godzin kursu dla instruktorów praktycznej nauki zawodu

ujednolicenie pensum nauczycieli praktycznej nauki zawodu do poziomu 20 godzin

wprowadzenie obowiązkowych szkoleń branżowych dla nauczycieli kształcenia zawodowego

Wzmocnienie doradztwa zawodowego

preorientacja zawodowa (przedszkole)

orientacja zawodowa (klasy 1-6 szkoły podstawowej)

zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego
(klasy 7-8 szkoły podstawowej oraz szkoła
ponadpodstawowa)

zajęcia w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej

zajęcia z wychowawcą

Zmiana modelu finansowania szkół

od 1 stycznia 2019 r. – system finansowania, przewidujący podział subwencji oświatowej z uwzględnieniem:

- kosztów kształcenia w zawodzie
- efektywności kształcenia
- rzeczywistego zapotrzebowania na pracowników w danym zawodzie na rynku pracy

od 1 stycznia 2020 r. – dodatkowe wsparcie finansowe kształcenia w zawodach unikatowych

Finansowanie szkolnictwa branżowego

Efektywności kształcenia:

- **Finansowania za zdany egzamin w szkołach policealnych i na kursach kwalifikacyjnych (P_{11})**

Wartość wagi 0,165, liczba uczniów w wadze: 57 tys., środki naliczone wagą: 53 624 tys. zł

*/Rozporządzenie z 18 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2019 roku
Dz. U. z 2018 r., poz. 2446/*

Finansowanie szkolnictwa branżowego

Rzeczywiste zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie na rynku pracy:

- **Nowa waga (P_{19}) dla uczniów klas I szkół prowadzących kształcenie zawodowe**
Wartość wagi 0,20, liczba uczniów w wadze: 63 tys., środki naliczone wagą: 71 911 tys. zł
- **Nowa waga (P_{20}) dla młodocianych pracowników klas I branżowych szkół I stopnia**
Wartość wagi 0,08, liczba uczniów w wadze: 5 tys., środki naliczone wagą: 2 417 tys. zł

Nowe wagi obejmują zawody: elektronik, elektryk, **kierowca mechanik**, technik automatyk, mechatronik, operator maszyn i urządzeń do przetwórstwa tworzyw sztucznych, operator obrabiarek skrawających, **magazynier-logistyk**, technik elektronik, murarz-tylnik, technik elektryk, technik energetyk, technik informatyk, technik mechatronik, ślusarz, mechanik-monter maszyn i urządzeń, technik mechanik, technik transportu kolejowego, technik elektroenergetyk transportu szynowego.

*/Rozporządzenie z 18 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2019 roku
Dz. U. z 2018 r., poz. 2446/*

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala **prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego** na krajowym i wojewódzkim rynku pracy.

Prognoza jest ustalana w oparciu o dane Instytutu **Badań Edukacyjnych** opracowane w szczególności na podstawie statystyki publicznej, w tym na podstawie badania dotyczącego zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny, oraz danych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie ubezpieczeń społecznych i danych systemu informacji oświatowej, oraz po zasięgnięciu opinii sektorowych rad do spraw kompetencji i Rady Programowej do spraw kompetencji, a także ministrów właściwych dla zawodów szkolnictwa branżowego.

/Art. 46b ust. 1-2 UPO/

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

Prognozę minister właściwy do spraw oświaty i wychowania **ogłasza, w drodze obwieszczenia**, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie **do 1 lutego danego roku**.

/Art. 46b ust. 3 UPO/

W 2019 r. minister właściwy do spraw oświaty i wychowania **ogłasza prognozę nie później niż do 31 marca 2019 r.**

/Art. 144 ust. 2 ustawy z 22 listopada 2018 r./

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

W art. 28 w ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

[Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia, sposób podziału części oświatowej subwencji ogólnej między poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem w szczególności:]
pkt 6 otrzymuje brzmienie:

6) **zróżnicowania kwot ustalanych na uczniów objętych kształceniem zawodowym w oparciu o prognozę** zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, o której mowa w art. 46b ust. 1 ustawy Prawo oświatowe

/Art. 23 pkt 1 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r./

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

W przypadku nauki zawodu prowadzonej w zawodach wskazanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w prognozie, o której mowa w art. 46b ust. 1, wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego **młodocianego pracownika** wynosi do 10 000 zł.

/Art. 122 ust. 2a UPO/

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

Do zadań samorządu województwa należy: **(zmiana od 1 września 2019 r.)**
„**coroczne określanie** i ogłaszanie w wojewódzkim dzienniku urzędowym, w terminie **do 30 kwietnia**, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiej rady rynku pracy, na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz klasyfikacji zawodów, o której mowa w art. 46 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, **wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy określonego w szczególności w prognozie zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, o której mowa w art. 46b ust. 1 ustawy Prawo oświatowe**”

/art. 8 ust. 1 pkt 15 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy/

Finansowanie szkolnictwa branżowego

PROGNOZA ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACOWNIKÓW W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO. ZAWODY UNIKATOWE

(od 1 września 2019 r.)

Wojewódzka rada rynku pracy wydaje opinię o zasadności kształcenia w danym zawodzie zgodnie z potrzebami rynku pracy, o której mowa w ust. 5 pkt 5, po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, o której mowa w art. 46b ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

/art. 22 ust. 5b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy/

Stałe monitorowanie potrzeb rynku pracy

Opinie wojewódzkich rad rynku pracy

dla nowych zawodów szkoła **musi uzyskać opinię** już na rok szkolny 2019/2020, dla wszystkich na rok szkolny 2022/2023

opinia wydawana okresowo – **na 5 lat**

od 1 września 2019 r. - opinia WRRP jest wydawana po zapoznaniu się z prognozą zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego

Finansowanie szkolnictwa branżowego

Zawody unikatowe

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego **ustala wykaz zawodów szkolnictwa branżowego o szczególnym znaczeniu dla kultury i dziedzictwa narodowego**. Wykaz zawodów podlega ogłoszeniu, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski.”
/art. 46b ust. 4 UPO/

W art. 28 w ust. 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego dodaje się pkt 9:

„9) różnicowania kwot ustalanych na uczniów objętych kształceniem zawodowym w zawodach szkolnictwa branżowego o szczególnym znaczeniu dla kultury i dziedzictwa narodowego określonych w wykazie, o którym mowa w art. 46b ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.”.

/Art. 23 pkt 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r./

Finansowanie badania psychologicznego:

- Wprowadzenie nowej wagi (P_{21}) dla uczniów kształcących się w zawodach kierowca mechanik lub technik transportu drogowego
- Środki naliczone tą wagą mają zrekompensować organom prowadzącym koszty ponoszone na opłacanie badania psychologicznego kandydatom do kształcenia.

*Wartość wagi: **0,05***

*Liczba uczniów w wadze: **3 tys.***

*Środki naliczone wagą: **982 tys. zł***

/Rozporządzenie z 18 grudnia 2018 r. w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2019 roku

Wprowadzenie preferencji podatkowych dla przedsiębiorców (PIT, CIT):

Możliwość odliczenia od dochodu (będącego podstawą obliczania podatku) darowizn przekazywanych dla publicznych szkół prowadzących kształcenie zawodowe i placówek:

- w przypadku osób prawnych łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10% dochodu,
- w przypadku osób fizycznych łącznie do wysokości nieprzekraczającej 6% dochodu.

Zmiana weszła w życie: 1 stycznia 2019 r.

/ art. 9 i 10 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 2245)/

Finansowanie szkolnictwa branżowego

Tworzenie przez organy stanowiące JST, na wniosek dyrektora szkoły (placówki) zawodowej, wydzielonego rachunku:

Umożliwienie szkołom gromadzenia dochodów uzyskiwanych w ramach praktycznego kształcenia zawodowego (np. usługi gastronomiczne, mechaniczne, fryzjerskie itp.) w celu wykorzystania tych środków na potrzeby rozwoju szkoły zawodowej lub placówki.

Zmiana wejdzie w życie: 1 września 2019 r.

/ art. 28 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe i ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U., poz. 2245)/

Zmiany - Prawo oświatowe

- ❑ Wprowadzenie **obowiązku** przystępowania przez uczniów do egzaminu zawodowego jako warunku ukończenia szkoły
- ❑ Zmiana nazewnictwa i wprowadzenie w miejsce:
 - egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie
– **egzaminu zawodowego**
 - świadectwa potwierdzającego kwalifikację w zawodzie
– **certyfikatu kwalifikacji zawodowej**
 - dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
– **dyplomu zawodowego**

(art. 3 pkt 21 ustawy o systemie oświaty)

- ❑ Jawność zadań wybranych kwalifikacjach **w części praktycznej** egzaminu zawodowego
(art. 9a ust. 2 ustawy o systemie oświaty)

- ❑ **Tworzenie ośrodków egzaminacyjnych przez pracodawców**

Klasyfikacja zawodów (...) - rozporządzenie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 15 lutego 2019 r.
**w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa
branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego**

Załącznik nr 1 OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA
BRANŻOWEGO

Załącznik nr 2 KLASYFIKACJA ZAWODÓW SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO

W Polsce obowiązują dwie formalne klasyfikacje zawodów:

- na potrzeby rynku pracy (2360 zawodów i specjalności)
- szkolnictwa branżowego (209)

Klasyfikacja zawodów (...) - rozporządzenie

Załącznik nr 1 OGÓLNE CELE I ZADANIA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH SZKOLNICTWA BRANŻOWEGO

(...) Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może również zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. (...)

Klasyfikacja zawodów (...) - rozporządzenie

(...) W szkole prowadzącej kształcenie zawodowe **przygotowanie do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych**, podobnie jak przygotowanie do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, **jest realizowane w wymiarze wynikającym z różnicy między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego**, określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie szkolnictwa branżowego określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego. (...)

Klasyfikacja zawodów (...) - rozporządzenie

(...) Bliska współpraca szkół prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki.

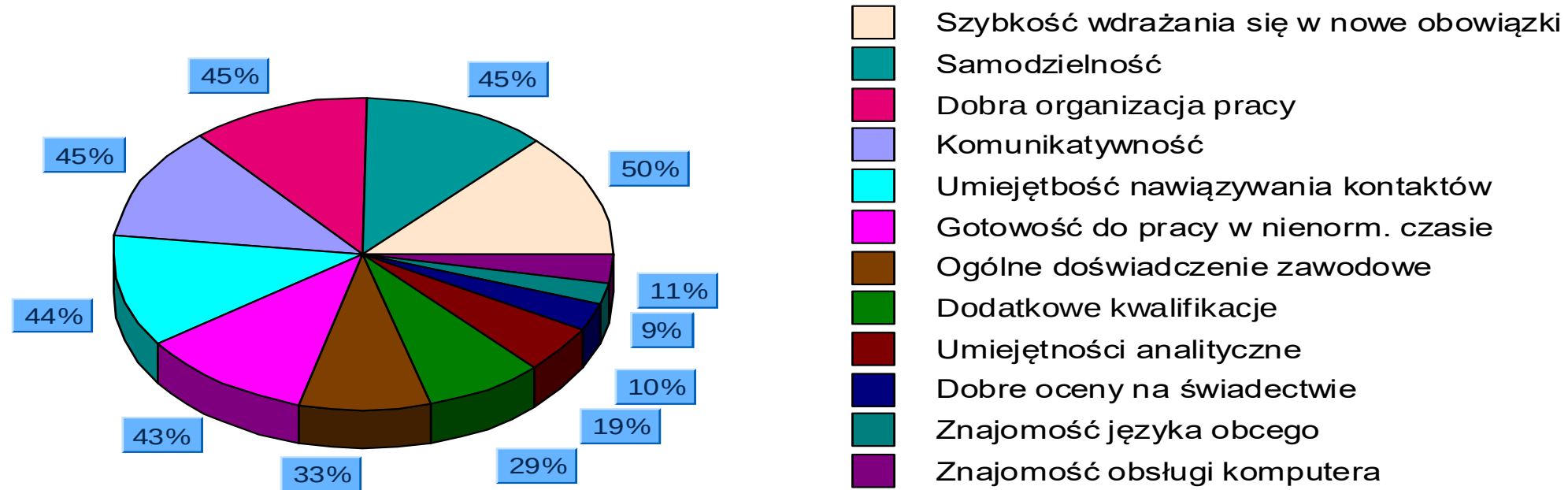
Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe **powinna realizować to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy** u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego. (...)

Klasyfikacja zawodów (...) - rozporządzenie

(...) Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, określonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, jest prowadzone w oparciu o **podstawy programowe** kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, opisane w formie oczekiwanych efektów kształcenia: **wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych.**(...)

Jakie oczekiwania mają pracodawcy w stosunku do absolwentów szkoły zawodowej/branżowej?

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy ;” Profil pożądanego pracownika - badanie pracodawców” ; 2006r.

Kompetencje personalne i społeczne jako efekty kształcenia
| wspólne dla wszystkich zawodów szkolnych

Uczeń potrafi ponosić

odp
po

Uczeń jest kreatywny

Uczeń przewiduje skutki
h działań

Powiedzenie doradców personalnych:

"Pracę otrzymuje się w 70% dzięki wiedzy fachowej i w 30% dzięki zdolnościom osobistym i społecznym. Traci się ją zaś w 70% z braku zdolności osobistych i społecznych i w 30% z braku kwalifikacji merytorycznych."

espole

ega
z etyki

jest otwarty
na zmiany

i doskonalą umiejętności
zawodowe

negocjować warunki
porozumień

KWALIFIKACJA - Określony zestaw efektów uczenia się zgodnych z ustalonymi standardami, których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję i wydanie odpowiedniego dokumentu: dyplom, świadectwo, certyfikat, itp.

liifikacje

EFEKTY KSZTAŁCENIA

Co faktycznie
uczeń, student,
pracownik wie, rozumie i
potrafi wykonać?

- Wiedza
- Umiejętności
- Kompetencje

PROCESY WALIDACJI

Klasyfikacja zawodów (...) – rozporządzenie

(...) **Program nauczania** zawodu realizowany w szkole uwzględnia wszystkie elementy podstawy programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, przy czym treści nauczania wynikające z efektów kształcenia realizowanych w pierwszej kwalifikacji wyodrębnionej w danym zawodzie, które są tożsame z treściami nauczania wynikającymi z efektów kształcenia realizowanych w drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w tym samym zawodzie, nie są powtarzane, z wyjątkiem efektów kształcenia dotyczących języka obcego zawodowego oraz kompetencji personalnych i społecznych, które powinny być dostosowane do zakresu drugiej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie. (...)

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH

..... *źródło standardów edukacyjnych*

Podstawy programowe kształcenia w zawodach

Ilekoć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o:

25) podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego – należy przez to rozumieć obowiązkowy zestaw celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodu lub kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, uwzględnianych w programach nauczania, **oraz kryteria weryfikacji tych efektów**, umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych, a także warunki realizacji kształcenia w zawodzie, w tym wyposażenie i sprzęt niezbędne do realizacji tego kształcenia oraz minimalną liczbę godzin kształcenia w zawodzie;

/art. 4 UPO/

Podstawy programowe kształcenia w zawodach

- **podstawy programowe kształcenia w zawodach** szkolnictwa branżowego, podzielone na branże, z których każda branża będzie stanowiła odrębny załącznik i zawierała podstawy programowe do kształcenia w zawodach przyporządkowanych do danej branży;
- **możliwości nabywania dodatkowych umiejętności zawodowych** związanych z nauczaniem zawodem, rozumianych jako dodatkowe umiejętności, dla których zostaną określone zestawy celów kształcenia i treści nauczania w formie oczekiwanych efektów kształcenia, lub kwalifikacje rynkowe wpisane do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji

Podstawy programowe kształcenia w zawodach

4-letnie Technikum po gimnazjum

(podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego , podstawa programowa kształcenia w zawodach)

2019/2020

Klasy I

**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI
NARODOWEJ z . 2019 r. w sprawie zawodów
szkolnictwa branżowego**

części II załącznika do rozporządzenia Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy
programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860 oraz z
2018 r. poz. 844).

w oddziale dla uczniów **będących absolwentami
dotychczasowego gimnazjum, realizują również efekty
kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów, w zakresie
podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej
(PDG), określone w**

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r.
w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach
szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa
branżowego**

2018/2019

Klasy II

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w
sprawie podstawy programowej
kształcenia w zawodach (Dz. U.
2017 poz. 860 z póź. zm.,)

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 7 grudnia 2017 r.
zmieniające rozporządzenie w
sprawie klasyfikacji zawodów
szkolnictwa zawodowego

ROK 2017

Warszawa, dnia 22 lutego 2012 r.
Pozycja 204 **Rozporządzenie Ministra
Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego
2012 r. w sprawie ramowych planów
nauczania w szkołach publicznych**

2017/2018

Klasy III

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 31 marca 2017
r. w sprawie podstawy
programowej kształcenia w
zawodach (Dz. U. 2017 poz. 860)

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 7 grudnia 2017
r. zmieniające rozporządzenie w
sprawie klasyfikacji zawodów
szkolnictwa zawodowego

ROK 2017

Warszawa, dnia 22 lutego 2012 r.
Pozycja 204 **Rozporządzenie Ministra
Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego
2012 r. w sprawie ramowych planów
nauczania w szkołach publicznych**

2016/2017

Klasy IV

Rozporządzenie Ministra
Edukacji Narodowej z dnia 7
lutego 2012 r. w sprawie
podstawy programowej
kształcenia w zawodach (Dz.
U. 2012 poz. 184)

ROK 2012

Warszawa, dnia 22 lutego 2012
r. Pozycja 204 **Rozporządzenie
Ministra Edukacji Narodowej z
dnia 7 lutego 2012 r. w
sprawie ramowych planów
nauczania w szkołach
publicznych**

Podstawy programowe kształcenia w zawodach

5-letnie Technikum
po 8-letniej szkole podstawowej
(podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego)

2019/2020 Klasy I	2020/2021 Klasy II	2021/2022 Klasy III	2022/2023 Klasy IV	2023/2024 Klasy V
ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ) z 2019 r. w sprawie zawodów szkolnictwa branżowego <i>Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego</i> Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. 2017 r. poz. 703)	ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ) z dnia 23.04.2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół			

2017 r.

MG.12

M.12

2012 r.

Stare i nowe
oznaczenia kwalifikacji

MOT.12

2019 r.

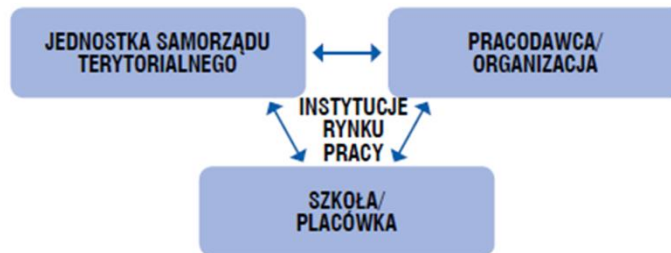

ZaGRAmy w NIEznane

Różne podstawy programowe w szkole w tym samym czasie, różne plany nauczania i różne wymagania edukacyjne

Mapa Sektorowej Rady d.s. Kompetencji – „Motoryzacja i Elektromobilność”

WNIOSKI I ZALECENIA

- **Współpraca** z pracodawcami przy tworzeniu aktów prawnych
- **Wspólne** prace nad podstawami programowymi oraz programami nauczania w szkołach.
- **Konsultacje** z przedstawicielami społecznymi w branżach kształcenia zawodowego.
- Skoordynowanie **wspólnych działań** szkół i firm (np. przy pisaniu projektów edukacyjnych)
- **Pomaganie** w powstawaniu klas patronackich
- **Promowanie** dualnego systemu kształcenia zawodowego (z większym udziałem pracodawców

WNIOSKI I ZALECENIA

- **bariery świadomościowe** (niechęć, brak dostrzegania potrzeb w tym zakresie) oraz niedostateczna wiedza na temat dostępnych mechanizmów współpracy
- dość **duże ograniczenie aktywności** do tylko niektórych typów działań
- problem **trudności związanych ze znalezieniem pracodawcy** chętnego do współpracy
- ogólna **kondycja gospodarki**
- brak **forum wymiany doświadczeń** i oczekiwań szkół zawodowych oraz pracodawców
- **brak informacji** dla pracodawców w zakresie dostępnych form współpracy oraz korzyści z nią związanych

WNIOSKI I ZALECENIA

- **różne motywacje** podejmowania współpracy (budowanie przyszłych kadr przedsiębiorstwa, motywacja związana z aspektem finansowym itp.)
- **luki na wszystkich etapach szkolnych** (począwszy od doradztwa edukacyjno-zawodowego, poprzez współpracę na etapie edukacji szkolnej, aż po etap aktywności zawodowej i związanego z nim kształcenia ustawicznego)
- **modelowa bierność** szkół i pracodawców
- **ograniczone promowanie** dobrych praktyk w zakresie współpracy
- **modernizacja warsztatu** dydaktycznego nauczycieli w kształceniu zawodowym
- szkoła XXI wieku wymaga od nauczyciela **ciągłego kształcenia** się

WNIOSKI I ZALECENIA

Doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego

- zapewnienie nauczycielom kształcenia zawodowego możliwości aktualizowania swojej wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy
 - **organizacja praktyk i staży w przedsiębiorstwach** (trwających minimum 40 godzin),
- **doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu**, związanych z nauczaniem zawodem we współpracy z uczelniami (trwające minimum 40 godzin),
- zwiększenie dostępu nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii,
- **studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych**, mające na celu przeciwdziałanie brakom kadrowym,
- szkolenia kaskadowe dla nauczycieli organizowane i prowadzone przez kadre ośrodków doskonalenia nauczycieli.

ZaGRAmy w NIEznane

Różne podstawy programowe w szkole w tym samym czasie, różne plany nauczania i różne wymogi edukacyjne

- w jakim kierunku powinno iść prawodawstwo regulujące kształcenie branżowe ?

- **Rekomendacje do zmiany w prawie**

- **Jaki jest sens reformy szkolnictwa zawodowego ?**

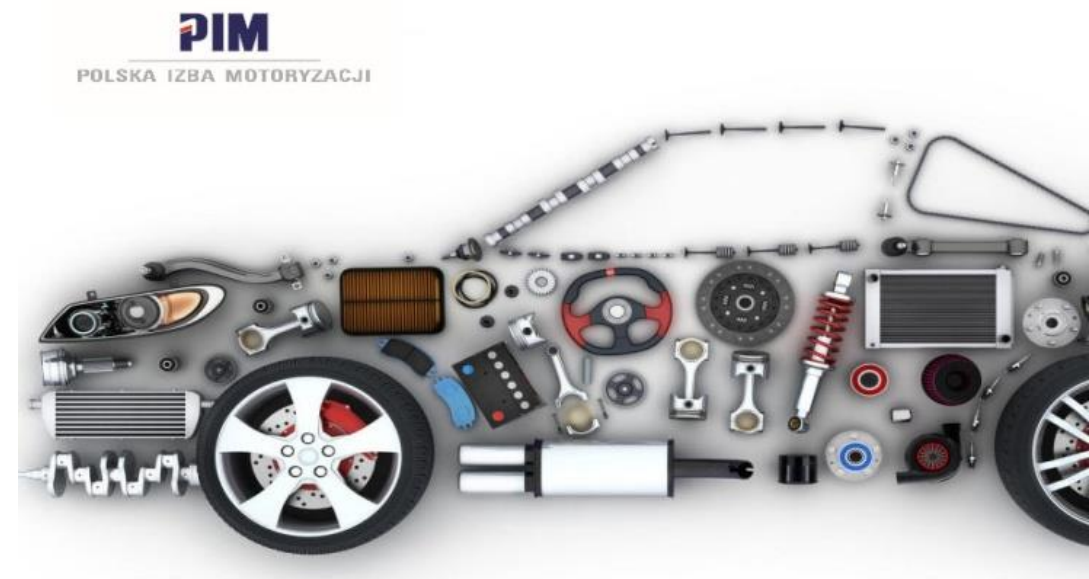
- **Zagrożenia w realizacji założeń szkolnictwa zawodowego w kontekście współpracy – szkoła przedsiębiorstwo**

- **Brak koordynatora kształcenia zawodowego w Polsce**

Dlaczego kształcenie praktyczne jest tak ważne ?

Powiesz – zapomnę
Pokażesz – zapamiętam
Zrobię – przeżyję,
Doświadczę – zrozumieć

Sektorowa Rada
ds. Kompetencji
Motoryzacja i Elektromobilność

www.ksztalcenie-zawodowe.pl

Fb - Kształcenie zawodowe- nie tylko dla nauczycieli

Dziękuję za uwagę

Artur Kowalski ***a.kowalski@ckp-pleszew.pl***

